

MIKROKOZMOSZ

▷ SZÖVEG ÉS FÉNYKÉP: KUPI LÁSZLÓ

A fluoritot, a képen szereplő ásvány halványzöld „fősze-replőjét” már részletesen ismertettük a Földgömb 2018/áprilisi számában. A 2018-as év ásványa mellett a képen szereplő példányt ugyanakkor egy másik, már szintén bemutatott ásvány, a kalcit sárga kristályai teszik tökéle-tessé. Bár a képen szinte elbűnnek, mégis meg-megcsillannak a kom-pozíciót finom hintésként díszítő pirit tizedmilliméteres, ötszög-tizen-kettes (pentagonodekaéderez) kris-tályai. A negyedik ásvány pedig – ami az egész kompozíció alapjául

szolgál – nem más, mint a 2017-es év ásványa, a kvarc milliméteres, fe-hér-átlátszó kristályai.

Ám ami e gyakori ásványokat itt most igazán érdekessé teszi, az a képződésük. A lelőhely ugyanis a Gyöngyösoroszi Mátraszentim-rével összekötő altáró, melyet mi-océn andezitben alakítottak ki: e táró a 75–155 és 160–225-ös mé-terközében ún. mandulaköves an-dezitet tár fel. Ezt a kőzetet felfűjták a felszabaduló gázok és gőzök, és kerek-ovális üregeket alakítottak ki benne. Az üregek mérete néhány millimétertől akár több tíz centi-

méteres méretig terjedt. A kőzet ún. propilites („zöldköves”; azaz a kőzet eredeti ásványos összetétele hidrotermális hatásra átalakul, jel-legzetes ásványtársulást kialakítva, melyek tipikus zöldes színt köl-csönöznek a kőzetnek) átalakulást szenvedett, melynek során ezek az üregek ásványokkal töltődtek ki.

Az üreg falára kiváló vékony kvarckéreg mellett főként klorit, adular (hidrotermális kálicföldpát), valamint epidot, fluorit, kalcit és pirit képződött. A fluorit esetenként élénkklila, kék, zöld és sárga színben is előfordult. Szinte mindig a kocka, esetenként pedig apró lapokként az oktaéder lapjai jelennek meg a kristályokon, sokszor lépcsősen, néhány milliméteres, esetenként több centiméteres méretben. Ér-dekességük, hogy színük sokszor idővel változik (pl. mélylilából zöld-re). E „mandulakövek” a bontottabb részeken szinte kiperegnek a má-lottabb andezitből.

◀ **Fluorit, kalcit, pirit, kvarc**
Gyöngyösoroszi, Mátra
30x27x26 mm
(Kupi László gyűjteményéből)

KUPI LÁSZLÓ
GEOLOGUS-FOTÓS

[HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/FINEMINERALPHOTOGRAPHY/](https://www.facebook.com/finemineralphotography/)

COSTA RICA
2022. február

HA UNOD AZ IPARI TURIZMUST!

TERMÉSZETJÁRÓ UTAZÁSOK, OUTDOOR TÚRÁK,
TREKKINGEK, KÖRUTAK AZ EGÉSZ VILÁGON.

Eupolisz Utazási Iroda

8200 Veszprém, Szeglethy u. 1.

+36/88/871728

Hatósági engedélyszám: U-000463

www.eupolisz.hu

 EUPOLISZ